

AKIN SEVINÇ
DÜNYANIN
YAN ETKİLERİ

♥
CAN

ÖYKÜ

Akın Sevinç
DÜNYANIN
YAN ETKİLERİ

TÜRK YAZARLARI

© Akın Sevinç / Can Yayınları (2004)
1. basım : 2005

Yayına Hazırlayan: Faruk Duman
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gelengül Çakır
Düzeltili: Nurten Sönmezcan
Montaj: Mine Sarıkaya
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Basımevi
Cilt: Eko Ofset

ISBN 975-07-0467-3

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Akın Sevinç
DÜNYANIN
YAN ETKİLERİ

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI 5

AKIN SEVINÇ'İN
CAN YAYINLARI'NDAKİ

KİTAPLARI

HAYAT BELİRTİSİ / *öyküler*
DÜNYANIN YAN ETKİLERİ / *öyküler*

*Seçil'e ve Bora'ya,
kardeş payı*

İÇİNDEKİLER

Kartiy	13
Yarım Yamalak	25
Aşk Ringi	37
Sıfıra Sıfır	51
Tırnak 'İçinde'	67
Resim Altı	79
Performans: 2 / Söylen: Dur! "Efendim, bu işte bir gariplik var"	93
Yok Yere	101
Kaza Bela	113
Yolcu	123
Malûm Masumlar Mağduru	137
Öte Beri	157

*Dünyayla arandaki savaşında,
dünyanın yanında ol!*

Franz Kafka

kartiy

Gözlerimi açtığımda hava yeni yeni aydınlanıyordu. Gördüğüm rüya, her yanımdan sarmış sarmalamış. Zihnimde, uykunun yakınına bile uğramamışçasına bir duruluk. Ağlamışım da rüyamda, yastığımın avuç içi kadar yeri ıslanmış.

Ellerimi başımın altında kavuşturdum ve sırtüstü yattım bir süre. Önceki akşam onu özlediğimi fark edip evine uğradığımdaki şaşkınlığı, huzurlu bakışları, yutkuna yutkuna ağlaması, sonra da uzun uzun, sımsıkı sarılışları gözümün önünde. Bunun onu son görüşüm, rüyanın da Kartiy'in çoktan öldüğünün işareti olduğundan o kadar eminim ki:

Onun evinde, yer sofrasındayız. İkimiz de aynı şekilde oturuyoruz; ayaklarımızdan birini altımıza toplamış, dizden büktüğümüz öbürüne yaslanmışız. Kartiy, elindeki ekmekten küçük parçalar koparıp önüme koydukça, ben hiç ses etmeden sakın sakın yiyorum. Ufacık bir lokmayı atıyorum ağzıma, birden masmavi bir balık, boğazımdan süzülüp koltuk altlarıma saklanıyor. Derken göğüs kafesimin içine oradan da ayaklarıma doğru kıvrıla kıvrıla yüzüyor. O yüzdükçe, ben masmaviye bürünüyorum. Bir parça daha ekmek alıyorum. Bu kez sapsarı bir kuş, seke seke gelip boynumla omzumun arasındaki kuytuya sığıyor. Ardından da avuçlarımda, zıp zıp... Parmaklarımin uçlarına kadar sapsarı kesiliyorum. Bir parça daha alıyorum ekmekten, iştahla. İşte o zaman kıpkırmızı yarıklar oluşuyor sırtımın

tam ortasında, boydan boya. O yarıklardan adını bilmediğim çiçekler başlarını uzatıyor. Yıllarca bunu beklemişlercesine bir kerede açılıveriyorlar; patta-dak! Kıpkırmızıyım artık. Sonra balıklar, kuşlar, çiçekler çoğalıyor. Renkleri ve yerleri sürekli değişiyor. Tam bir cümbüş! Kartiy, arada uzanıp ağzıma lokmalar tıkıştırıyor. İşte o zaman alevler sarıyor her yanıma. O kadar çok ışık saçıyorum ki çevreme, kendi kollarıma ve bacaklarıma bile bakamaz oluyorum. İçime yerleşenlerin ağırlıkları biniyor sanki bedenime, yavaş yavaş. Her yerim uyuşmuş durumda. Renkler bedenimden taşıyor ve evin duvarlarına yansıyor. Ben türlü türlü renklere büründükçe Kartiy'in gözleri parlıyor, gülüşü bütün yüzünü kaplıyor. Ben, derin derin iç çekip her defasında içime dolan havayla birlikte renk değiştirirken Kartiy, yerden destek alıp ayağa kalkıyor. İçerideki odadan kocaman bakır bir leğen ve bir ibrik getiriyor. Beni leğenin içine oturtuyor. Sonra da ibriğin içindeki zift gibi yoğun bir sıvıyı başımdan aşağı azar azar döküyor. Hiç konuşmuyoruz. Nasırlı, katır kutur parmakları sırtımda, bacaklarımda, göbeğimde dolaştıkça bedenimdeki renkler akıp gidiyor. Bir ışık yumağına, bembeyaz bir buluta dönüşüyorum sonra. Hafifliyorum, hafifledikçe küçülüyorum; okul yıllarımdaki hallerime, sokakta oynadığım yaşlara, ilk yürüdüğüm günlere gidiyorum. Sonra yürüyemiyorum bile. Leğenin içinde emekliyorum. Kartiy beni kucağına alıp sımsıkı sarıp sarmalıyor, kuruluyor. Pırıl pırılım artık. Sonra da beni pencerenin önündeki sedire yatırıyor, kendisi de yanıma kıvrılıp gözlerini yumuyor.

Yatakta ne kadar dönersem döneyim uyuyama-

yacağımı anlayınca, teyzannemi telaşlandırmamak için sessizce evden çıktım. Bizim sokakta oturan kadınların yarısı o saatlerde elbirliği yapar, sokağı temizlerlerdi. Başka gün de diğer yarısı. Tüm sokağı pırıl pırıl yaparlardı da, bir Kartiy'in kapısının önünü süpürmezlerdi. Her sabah, evlerinin önü temizlensin diye değil de, Kartiy'le aralarındaki sınır iyice belirginleşsin diye yaparlardı sanki bu temizliği. Çoktan emekliliğe ayrılmış olsa da, hâlâ öğretmen tavırlarından sıyrılamayan kadına yaklaştım yine. *Hoca'nım* denmesini ve kapı komşusu olan Kartiy'le ilgili bir şey sorulmasını sevmediğini bildiğim halde inadına sordum, sanki dün akşam Kartiy'in evine giden ben değilmişim gibi,

“Günaydın Hoca'nım, kolay gelsin! Kartiy'i soracaktım. Nasıl acaba sağlık durumu?” Söylediklerimi herkes duysun diye, sesimi bir alçaltıp bir yükseltiyordum.

“Görürseniz selam söyleyin benden. Gerçi ben ilk fırsat bulduğumda...”

Hoca'nım, burnundan solumaya başladı birden. Ona kurduğum tuzağı göremeyecek kadar öfke bürümüştü her yerini. Biriktirdiği çöpleri Kartiy'in kapısının önüne doğru süpürmeye başladı. Süpürgesini arada bana doğru kaldırıyor ve sallıyordu,

“Kaç kez söyledim sana! O büyücü karıyla hiç işim olmaz benim. Ağzımı açıp da bir şey söylemem, boşuna kendini yorma. Madem merak ediyorsun çal kapısını, gir de kendin sor nasılmış diye!”

Öbür kadınlara dönüp söylene söylene süpürgesini sallamaya başladı, sonra,

“Bir gıdım akıl kalmadı insanlarda. Hele şunda... Hiç! Boşuna bırakıp kaçmadı annesi...” dedi.

Bu kadınların acıklı hallerine Kartiy'e acıdığım-

dan daha çok acırdım her sabah. Bir zamanlar Kartiy'i yere göğe sığdıramazlarken, evlerinden çıkması için ne yapacaklarını şaşırırlarken, birden değişip ona karşı nefretten beter duygular beslemeye başlamışlardı. Kartiy'in penceresinin önünde durup önce içeriye bir göz attım. Kimse görünmüyordu. Kapıyı tıklattım, açılmadı. Bütün mahallelinin gözü bende. Hoca'nımın az önce bu tarafa doğru süpürdüğü çöpleri ayağımla gerisin geri ittirdim. İşlerine, okullarına giden konu komşu, çocukluk arkadaşlarım, onların çocukları, akrabaları bu yaptığımı görünce yine kafalarını çevirdiler, selam bile vermediler. Kartiy'den nefret edenlerin benden tiksintmeleri hoşuma gidiyordu nedense. Bu kez zili çaldım. Ses soluk yok.

Tam öğle yemeğinden dönmüş, akşama kadar bitirmem gereken işleri sıraya koyuyordum ki, teyzannem aradı. Ne kadar kontrol etmeye çalışırsa çalışsın sesi titriyor, ne kadar saklamaya çalışırsa çalışsın ağlıyordu. O daha hiçbir şey söylemeden ben,

“Kartiy mi?” dedim. Yalnızca burnunu çekti, başladı hüngür hüngür ağlamaya. Belli ki sabah kapısını çaldığımı ve açılmadığını gören kadınları kuşkulandırmayı başarabilmiştim. Onların işiydi, Kartiy'in öldüğünün bu kadar çabuk duyulması. Gördüğüm rüya geldi birden aklıma, yaşlar kendiliğinden yanaklarımdan süzüldü.

“Geliyorum ben hemen,” dedim,

“Ben gelmeden evden çıkayım deme bak!”

Teyzannemin o gün neden o kadar çok ağladığını bir türlü anlamadım. Sanki bütün mahalleye Kar-

tiy'in büyücü olduğunu yayan o değilmiş gibi davranmıştı gün boyunca. Eve her gelene; Kartiy'in evlerden topladıklarıyla, geceleri çöpleri karıştırıp çıkardıklarıyla büyü yaptığını, o eşyaları mezarlığa gömdüğünü kendi gözleriyle gördüğünü söyleyen sanki kendisi değildi. Sanki, mahallelinin başına ne kadar kötü şey geldiyse, Kartiy'in yüzünden geldiğini o söylememiştir.

Bir keresinde de ben ağlatmışım teyzannemi. Bile isteye hem de. O gün Kartiy'den neden nefret ettiğini öğrenmişim:

Soluğu erkenden evde aldığım bir gün. Mahallelinin kadınları bizim evde toplanmış, yiyip içiyorlar. Sırf eve geldiğimi gördüler, ayıp olmasın diye doğrudan odama gitmiyorum. İki dakika oturup kalkmak var kafamda. Tam çayım gelmişken içlerinden biri boş bulunup,

“Kartiy'in neler yaptığından haberin var, değil mi yavrum? Bir büyücüyle aynı sokakta oturuyor-muşuz meğer de haberimiz yokmuş!” diyor.

“Şeytana uymuş o, şeytana!” diyor bir başkası.

“Ne büyücüsü, ne şeytanı?” diyerek teyzannemin yüzüne bakıyorum. Beti benzi atıyor. Elini ayağını nereye koyacağını bilemiyor.

“Hepsi teyzannemin uydurması bunların. Asıl şeytan o, siz de ona uyararak şeytanla bir oluyorsunuz!” diyor ve fırlıyorum Kartiy'in evine.

Teyzannem, Kartiy'in evinden epeyce geç saatte döndüğüm o gece kapıda karşılıyor beni. Ben eve girer girmez karşıma dikiliyor, sonra da avazı çıktığı kadar bağıyor. Neredeyse gece boyu, bir an olsun susmadan hem de. Ona karşı koruduğum Kartiy'in hayatımızı nasıl zehrettiğini anlatıyor bir bir; anne-

min evden kaçmasını, anneannemin kahrından ölmesini... Hatta, benim teyzannemin hayatını mahvetmekle kalmadığımı, ölümüne neden olacağımı...

Ertesi gün işe gider gibi yapıp Kartiy'in evinde alıyorum soluğu. Olanı biteni bir de onun ağzından dinliyorum:

“Başıma ne geldiyse o rüyayı gördüm diye geldi. Hayatım kâbusa döndü. Herkes sırt çevirdi bana. Bir zamanlar, baş köşede oturturlardı beni. Kap kap yemek pişirir, önüme koyar, eski giysilerini, kullanmadıkları eşyalarını verirlerdi. Ben de önüme ne konduyorsa yer, ne verirlerse alırdım. Gönüllerinden kopmuş vermişler bir kere, almayacaksın da n'apacaksın! Elimden dua okumak gelirdi, ben de hastalananlara şifa, sınava girecek çocuklara zihin açıklığı, ruhu daralananlara ferahlık verecek dualar okurdum. Pirinçleri, kesmeşekerleri okuyup üfler, nazar boncuklarını kurdelelere dizer, elime geçen kumaş parçalarını saklar, rengârenk muskalar hazırlardım. Elimden bunlar gelirdi. Nur içinde yatsın, anneannen benim çocukluk arkadaşım, can yoldaşımdı. Bir akşam yine onların evindeyim. Birlikte şen şakrak yedik içtik. Bir rehavet bastırmasın mı bana! Oracıkta uyuklamış kalmışım. O gece, anneni nur topu gibi bir çocuk doğururken gördüm rüyamda. Daha o zamanlar on dokuz-yirmi yaşında annen. Evli mevli de değil, sen ortalıklarda yoksun bile. Rüyamda annen o sabiyi benim bahçeye bırakıp kaçıyordu. Arkasından seslendim, gelsin de geri alsın diye. Annen kaçıp gidince ben de o çocuğu aldım, bastım bağrıma. Rüya bu ya, sonra tuttum benim bahçedeki dut ağacının içini oydum. Tıpkı bir kabağın içini oyar gibi. Göbek bağı sallanıp duran bu çocuğu o

oyuğa yerleştirdim, göbeğini de ağacın köklerine bağladım, sanki bir işe yarayacağını bilirmişim gibi. Bir çırpıda onlarca kol dallanıp budaklansın, göğe doğru uzayıp gitmesin mi! Her bir parmağında türlü türlü mücevherler, avuçlarında yemişler, meyveler... Sabi, birden gözlerini açıvermesin mi!”

Ertesi sabah, hep birlikte kahvaltı ederlerken Kartiy, rüyasını anlatıyor. Sonra da tutup,

“Belli ki tez vakte kadar çok kısmetli bir çocuğun olacak yavrum senin,” dediğinde, annem başlıyor ağlamaya. Hem de boğulurcasına, duvarları yıkarcasına. Anneannem o zaman anlıyor ki için içinde başka işler var. Annemi kolundan tuttuğu gibi doğru doktora. Annem benim doğumumdan sonra, mahallelinin baskısına dayanamıyor besbelli, bırakıp gidiyor bizi. O günden beri ne bir mektup, ne bir haber.

Mahalledekiler bu olayı duyduktan sonra Kartiy’in anlattığı rüyaları can kulağıyla dinlemeye başlıyor. Gördüğü rüyaların her birinin çıktığını fark etmeleri uzun sürmüyor. Sonraları teyzannemin anlattığı yalan yanlış laflara kanıp başlarına gelen kötülüklerin Kartiy’in başının altından çıktığını, onun şom ağzını açıp türlü türlü uğursuzluk saçtığını, şeytana uyduğunu doluyorlar dillerine. Başlarına gelecekleri bilen, yüzlerine söyleyen bu kadından uzak duruyorlar.

Kartiy’in öldüğü gün, kadınlardan hiçbiri Kartiy’i yıkamaya yanaşmamıştı. şeytana uyan birinin cezası, kirli kirli gömülmekti onlara göre. Mezarlığa kadar tabutu taşıyacak adamları bile parayla bulabildim. O gün mahalledeki herkes, Kartiy’e gereken

cezaı vermişlercesine rahatlamıştı. O güne kadar yaşadıkları ölümlere üzüldüler yeniden, buna değil. İçlerinden biri çıkıp da,

“Kurtuldu,” bile demedi. Kurtulan birileri varsa o da kendileriydi. Kartiy’in giysilerini yoldan geçen eskicilere neredeyse güle oynaya dağıttılar. Bitpazarından gelen kaba saba adamlar Kartiy’in eşyalarını kapıştılar. Mahalleden hiç kimsenin adımını atmadığı evi, hamallar yangından mal kaçırırçasına boşalttılar.

Tam evdeki eşyaların hemen hepsi kamyonete yüklenmişti ki, hamallardan biri elinde bir bohçayla çıkageldi. Bohçayı ortalık yere gelişigüzel bırakırken düğümünü açiverdi.

Kimse inanamadı gördüklerine. Herkes için küçük birer bez torba çıktı bohçanın içinden. Herkes kendi torbasını kapma derdindeyken kimsenin aklına ne şeytan ne de büyü geldi:

En çok kadınlar şaşırıp torbalarından çıkanlara. Bir zamanlar paraya kıyıp aldıkları, sonra evdeki varlıklarına bile dayanamadıkları ya da kendilerini suçlu hissettiren türlü türlü eşyalar, fularlar, eldivenler, modası geçmiş giysiler, fiyonklu terlikler, boncuklu çantalar, kimi küt kimi sivri burunlu çizmeler, ayakkabılar, ta annelerinden kalma elişi örtüler... çantalardan çıktıkça çok eskilerde bıraktıkları ne varsa gelip kuruldu yüzlerine. Hoca’nımın torbasından bir zamanlar öğrencilerinin aralarında para toplayarak aldığı vazo, dolmakalem ve birkaç tane de biblo çıktı. Bunaldığı ve evde ne var ne yoksa atmaya karar verdiği gün, Kartiy’in kolunun altına tutuşturmuştu besbelli bütün bunları. Bunları nasıl kıyıp atabildiğine kendisi de herkes gibi şaşırmıştı.

AKIN SEVINÇ

DÜNYANIN YAN ETKİLERİ

ÖYKÜ

Dünyanın, hayat veren, verdiği o hayatı çoğaltan, zaman zaman coşturan özelliklerinin yanı sıra, insanı zora sokan, hırpalayan, canından bezdiren özellikleri de var. Dünyanın doğası gereği bu. **Akin Sevinç**, ilk kitabı *Hayat Belirtisi*'ndeki öykülerinde dünyanın hayat veren, canlandıran iklimlerine götürmüştü bizi. *Dünyanın Yan Etkileri*'nde ise insanlara ağır gelen, dokunan, çekilmez bir hale bürünen acımasız ve acıtan bir dünyanın yamacında karşımıza çıkıyor. Kitaptaki on iki öykünün her birinde başka başka zorluklarla baş etmek zorunda kalan insanlar var. Bu insanların ortak özelliği, çoğu zaman kenarına itildikleri dünyaya meydan okumaktan ve bu dünyanın içinde bambaşka dünyalar yaratmaktan geri kalmamaları. Akin Sevinç, insanın dünya karşısındaki her türlü duruşunun, doğası gereği olduğundan hareketle, insan doğasının sert ve zorlu koşullarında dolaşiyor.

KAPAK FOTOĞRAFI: METEHAN ÖZCAN

ISBN 975-07-0467-3

9 789750 704673
<http://www.canyayinlari.com>